

زیارت امام رضا(ع) قلب ما را تطهیر می کند

حجت الاسلام والمسلمین
دکتر ناصر رفیعی

پیامبر اکرم (ص) در بیان ثواب و برکات زیارت امام رضا(ع)، تا ۷۰ حج را به عنوان ثواب آن برشمردند. خدای متعال در قرآن درباره عظمت شب قدر می فرماید: «لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ» یعنی یک شب برتر از هزار ماه است، مگر ثواب دو رکعت نماز در مسجد الحرام با ۱۰۰ هزار رکعت در دیگر اماکن برابری نمی کند؟ درباره زیارت امام رضا(ع) نیز چنین منطقی حاکم است. علت این ثواب فراوان زیارت امام رضا(ع) معرفت به مقام امام است. در روایات آمده کسی که امام رضا(ع) را با معرفت زیارت کند بهشت بر او واجب می شود. این معرفت مسئله پیچیده ای نیست؛ معرفت یعنی امام رضا(ع) را معصوم و امام بدانیم و معتقد باشیم ایشان عالم آل محمد(ع) و حجت خدا و جانشین پدرشان هستند. چون بودند شیعیان هفت امامی که در امامت موسی بن جعفر(ع) متوقف شدند و امامت حضرت ثامن الحجج(ع) را نپذیرفتند. بنابراین معرفت یعنی شناخت و اعتقاد به اوصاف و ویژگی های امام رضا(ع). اینکه از خانه بیرون می آید و آهنگ زیارت می کنید، همین که نگاهتان به گنبد می افتد و یا از راه دور سلامی کرده و صلوات خاصه حضرت ثامن الحجج(ع) را می خوانید، ان شاءالله از برکات زیارت ایشان بهره مند می شوید. مرحوم آیت الله بهاء الدینی و یا علامه طباطبایی (ره) همان در اصلی حرم مطهر سلام می دانند و می فرمودند: از همین جا زیارت محسوب می شود. باید توجه داشت زیارت فقط بوسیدن ضریح و قرار گرفتن در کنار مرقد شریف نیست. اینکه راه می افتید و به مشهد می آید یا اینکه می گوید یا امام رضا(ع) نشد به زیارتان بیایم و اشکی در چشمتان جمع می شود، ثواب زیارت امام رضا(ع) را می برید. اگر دل شما متوجه امام رضا(ع) شود و یک سلام حتی از راه دور دهید، زائر محسوب می شوید. اینکه نقل شده کسی یک شب در جوار امام رضا(ع) بیاید از شفاعت حضرت رضا(ع) بهره مند می شود صرفاً به معنای بودن در محوطه حرم نیست بلکه به دلیل معرفت، توجه، انس و ارتباط قلبی با امام رضا(ع) است. نخستین اثر زیارت ائمه(ع)، تقویت توحید است، آن ها که بعضاً در نماز برایشان شبهه ایجاد می شود، به زیارت امام رضا(ع) بیایند تا مشکلشان رفع شود. در دعای پس از زیارت امام رضا(ع) مغفرت همراه با حیا و امید را طلب می کنیم. یعنی نفس زیارت امام رضا(ع) در انسان تحول ایجاد می کند. از این رو، آن ها که در نماز دچار سستی شده و از افسردگی رنج می برند با زیارت امام رضا(ع) توحیدشان تقویت شده و متحول می شوند. بسیار هستند آدم هایی که با این زیارت ها ساخته و متحول شده اند و دست از گذشته و خطاهای خود برداشته اند. البته چنین تحولی، عزم و اراده می خواهد؛ اینکه آدمی در پرتو زیارت امام رضا(ع) از خدا بخواهد قلبش را طاهر کند، به عبارت دیگر، زیارت امام رضا(ع) و حضور در حرم مطهر باید چشم و زبان و گوش ما را تغییر دهد، چراکه از اثرات اصلی زیارت امام مهربانی ها(ع)، پالایش روحی و قلبی زائر است. از دیگر آثار زیارت امام رضا(ع) افزایش محبت است. اساساً زیارت ابراز و اعلام محبت است. امام رضا(ع) خود فرمودند: ما به گردن شما حقی داریم... و همه این حق آن است که به زیارت ما بیاید.

موزه تمبر، اسکناس و سکه

تمبر در موزه آستان قدس رضوی وجود دارد. ۳. مجموعه اهدایی دکتر پرادان: این مجموعه نفیس ۱۵ سال پیش توسط این پزشک مجموعه دار انگلیسی به موزه آستان قدس رضوی اهدا شد. این مجموعه شامل نمونه هایی از ۱۵۰ سال تاریخ پستی انگلیس و سوتیس است.

۱. نخستین تمبر پستی جهان (پنی سیاه): این تمبر نمونه ای از نخستین تمبر پستی جهان است که در قرن نوزدهم میلادی در کشور انگلیس به چاپ رسیده است. ارزش این تمبر در آن زمان برابر با یک پنی بوده و برای ارسال تمام نامه ها تا وزن حداکثر ۱۴ گرم استفاده می شده است. ۲. تمبر «یک تومان برنز»: این تمبر روی کاغذ آبی در تیراژ ۵۰۰ قطعه در سال ۱۲۵۶ شمسی برابر با ۱۸۷۸ میلادی در دوره ناصرالدین شاه قاجار منتشر شده و در حال حاضر از آن تنها حدود هشت قطعه تمبر سالم و مصرف نشده در دنیا وجود دارد. تنها یک نمونه از این

موزه فرش

۱. صندوق پوش زری اطلسی: این اثر که متعلق به دوران صفوی است، قدیمی ترین صندوق پوش در حرم مطهر رضوی محسوب می شود. سفارش ساخت این صندوق پوش زربفت را «حاجی أسوار الجار» از اهالی لاهیجان در سال ۹۵۲ قمری به داستان هنرمند «میرنظام کاشانی» سپرده است تا آن را به صندوق مطهر اهدا کند. این اثر نیز به ثبت ملی رسیده است. ۲. هفت شهر عشق: این قالی که از نظر طرح، رنگ و

بافت در شمار کم نظیرترین فرش های موزه ای به شمار می رود، یکی از زیبا ترین و نفیس ترین قالی های موزه تخصصی فرش آستان قدس رضوی است. نام این فرش نیز برگرفته از طرح هفت بنای مقدسی است که در این فرش نقش بسته است.

۱. اسطرلاب مسطح برنجی: این اسطرلاب که به سفارش محمد صالح در سال ۱۱۳۱ قمری ساخته شده، مزین به نقوش اسلامی قلم زنی شده است. تاریخ ساخت و نام عبدالحسین عبدالأئمه به عنوان سازنده اثر در پشت آن حک شده است. این اثر ملی که نشان دهنده نقش دانشمندان ایرانی و مسلمان در دانش کیهان شناسی، گاه شماری و ارتقا، تکامل و گسترش اسطرلاب است، از نفیس ترین، گرانبهاترین و دقیق ترین اسطرلاب های جهان محسوب می شود.

گنجینه مدال موزه آستان قدس رضوی

۱. مدال ها و بازویند پهلوانی تختی: طبیعی است که مشهورترین ویتترین این گنجینه متعلق به مدال های پهلوان تختی باشد. در این ویتترین ۳۶ مدال این قهرمان ملی را می توانید ببینید. این مدال ها شامل ۱۰ عدد مدال المپیک، دو مدال آسیایی، ۱۱ نشان باشگاهی و ۱۲ مدال مربوط به دیگر رقابت ها هستند. یکی از جذابیت های ویتترین افتخارات تختی، بازویند پهلوانی او است. ۲. توپ طلای خداداد عزیزی و مهدی طارمی: هرچند تماشای بازویند پهلوانی تختی دلچسب است اما بعید نیست شما یا نوجوان های فوتبالی خانواده تان دیدن توپ های طلایی

موزه تاریخ حرم مطهر رضوی

۱. ضریح چهارم: این ضریح معروف به ضریح طلا و نقره یا شیر و شکر است که سال ۱۳۳۸ پس از برداشتن ضریح فولادی قدیمی در روضه منوره نصب شد. این ضریح با نظارت مرحوم سید ابوالحسن حافظیان و با هنرمندی استاد حاج محمدتقی ذوقن اصفهانی و جمعی دیگر از هنرمندان ساخته شد. ۲. در قاضی الحاجات: این اثر هنری در یکی از ورودی های دارالسیاده نصب بوده است. بر اساس کتیبه ای، این در، سال ۷۳۵ هجری قمری توسط استاد علی نجار نیشابوری مرمت شده است. اما پژوهشگران سال ساخت آن را ۱۰۰ تا ۲۰۰ سال پیش تر یعنی پیش از دوره ایلخانی می دانند. سندی در مجموعه اسناد آستان وجود دارد که بر اساس آن، قدمت این در به ۵۰۷ هجری می رسد. ۳. پنجره فولادی زرکوب: این اثر منحصر به فرد به دست استادان فلزکار و زرگر دوره تیموری و به دستور شاهرخ تیموری در سال ۸۱۷ قمری ساخته شده است. این پنجره فولاد نیز به عنوان یکی از آثار ملی به ثبت رسیده است. ۴. محراب کاشی زرین فام پایین پای مبارک حضرت رضا(ع): این محراب که کهن ترین محراب زرین فام در حرم مطهر به شمار می آید، روزگاری بر دیوار جنوب شرقی روضه منوره و در قسمت پایین پای حضرت نصب بوده است. ۵. گلوله توپ بمباران توسط روس ها: این گلوله توپ به جامانده از حمله ارتش روسیه به حرم مطهر امام رضا(ع) است. این یورش در سال ۱۳۳۰ قمری اتفاق افتاد.

گنجینه هایی در دل حرم رضوی

نوروز امسال در کنار زیارت، به سیاحت تاریخ جهان، ایران و مشهد بروید

اگر فکر می کنید در موزه های حرم مطهر رضوی فقط آثار مرتبط با دوران اسلامی را می بینید سخت در اشتباه هستید. این موزه تنوع بالایی از آثار باستانی ایران را در خود جا داده که قوی ترین بخش آن مجموعه تمبر و اسکناس است که غنی ترین و منحصر به فردترین تمبرها و اسکناس های موجود در ایران را دارد. در این موزه همچنین می توانید مجموعه ای از فرش های نفیس، گنجینه سلاح، گنجینه ظروف، گنجینه ساعت و نجوم، گنجینه صدف، گنجینه سکه، گنجینه مدال و گنجینه هنرهای تجسمی را مشاهده کنید. یکی دیگر از

موزه آثار استاد فرشچیان

۱. عصر عاشورا: این تابلو در واقع مشهورترین اثر تجسمی درباره واقعه عاشورا است. استاد فرشچیان در این اثر، موضوع بازگشت اسب بی سوار به سوی خیمه ها، پس از شهادت امام حسین(ع) در عصر عاشورا و نمایش حزن و اندوه اهل بیت امام را در مواجهه با این صحنه به تصویر کشیده است. این تابلو در روز عاشورای ۱۳۵۵ خورشیدی خلق و در سال ۱۳۶۹ به موزه آستان قدس رضوی اهدا شده است. ۲. عرش بر زمین: این تابلو هجدهمین اثر اهدایی استاد فرشچیان به موزه آستان قدس رضوی است که توسط استاد محمود فرشچیان در سال ۱۳۹۵ خلق شده است. موضوع اثر گودال قتلگاه، به عنوان دومین روایت استاد فرشچیان از عصر عاشورا است که تصویری از گودال قتلگاه در آن به تصویر کشیده شده است. ۳. شام غریبان: طرح این اثر الهام گرفته از نخستین غروب پس از حادثه عاشورا سال ۶۱ هجری قمری است که در بین شیعیان، شام غریبان نامیده می شود. استاد محمود فرشچیان این تابلو نقاشی مینیاتوری را در شهر یور ۱۳۹۴ به آستان قدس رضوی اهدا کرده است.

رزق رمضان

اللهم
اجعلني
في رحمة
اوليائك

خدایا مرا در
این ماه دل بسته
اولیانت قرار بده